

PRÁVA A POVINNOSTI PACIENTA

Práva pacienta

ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

1. Pacient má právo na poskytování zdravotních služeb na **náležitě odborné úrovni**, kterou se rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných lékařských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.
2. Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho **svobodným a informovaným souhlasem**, není-li stanoveno zákonem jinak (např. případy nařízené izolace u závažných infekcí, povinné léčení podle zákona apod.).
3. Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo:
 - a. na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,
 - b. zvolit si poskytovatele oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb, které odpovídají zdravotním potřebám pacienta, a zdravotnické zařízení,
 - c. **vyžádat si konzultační služby** od jiného poskytovatele, popřípadě zdravotnického pracovníka, než který mu poskytuje zdravotní služby; to neplatí, jde-li o poskytování neodkladné péče nebo o osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
 - d. být seznámen s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče,
 - e. na **nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce**, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu svěřen, je-li nezletilou osobou nebo osobou zbavenou způsobilosti k právním úkonům, nebo osobou s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí, dále na **přítomnost osoby blízké** nebo osoby určené pacientem, **pokud to provoz a vybavení nemocnice umožňuje a přítomnost těchto osob nenaruší poskytování zdravotních služeb**. Ošetřující lékař je oprávněn rozhodnout, ve kterých případech z provozních či odborných důvodů přítomnost zákonného zástupce či jiné výše uvedené osoby u konkrétní zdravotní služby nebo zákroku umožnit nelze.
 - f. být předem **informován o ceně** poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje,
 - g. **znát jména a příjmení zdravotnických pracovníků** a jiných odborných pracovníků přímo zúčastněných na poskytování zdravotních služeb a osob připravujících se u poskytovatele na výkon zdravotnického povolání, které jsou při poskytování zdravotních služeb přítomny, popřípadě provádějí činnosti, které jsou součástí výuky,
 - h. **odmítnout přítomnost osob**, které nejsou na poskytování zdravotních služeb přímo zúčastněny, a osob připravujících se na výkon povolání zdravotnického pracovníka – těmto osobám má pacient právo zakázat nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené,
 - i. **přijímat návštěvy** v nemocnici a to s ohledem na svůj zdravotní stav a v souladu s vnitřním řádem nemocnice a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů,
 - j. přijímat v nemocnici **duchovní péči a duchovní podporu** od duchovních církví a náboženských společností registrovaných v České republice nebo od osob pověřených výkonem duchovenské činnosti v souladu s vnitřním řádem nemocnice a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů, a s ohledem na svůj zdravotní stav,
 - k. na poskytování zdravotních služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb.
4. Pacient je oprávněn podat stížnost proti postupu nemocnice při poskytování zdravotních služeb nebo proti činnostem souvisejícím se zdravotními službami. Stížnost podle zákona o zdravotních službách podává pacient poskytovateli zdravotní služby, tedy příslušné nemocnici na ředitelství, prostřednictvím podatelny apod. (způsob podání a místa, kde je možné stížnost podat, jsou zveřejněny na webových stránkách nemocnice a jsou veřejně dostupné v prostorách nemocnice). Není-li pacient s vyřízením stížnosti spokojen, je oprávněn obrátit se na krajský úřad.

KOMUNIKACE

5. Pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má při komunikaci související s poskytováním zdravotních služeb **právo dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným** a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Tlumočení není hrazeno ze zdravotního pojištění a úhradu nemůže proto poskytnout poskytovatel zdravotních služeb.

6. Pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá **psa se speciálním výcvikem**, má právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení, a to způsobem stanoveným vnitřním řádem tak, aby nebyla porušována práva ostatních pacientů.

PODÁVÁNÍ INFORMACÍ

7. Pacient má právo **být** informován srozumitelným způsobem v dostatečném rozsahu **o zdravotním stavu a navrženém individuálním léčebném postupu** a všech jeho změnách a klást doplňující otázky vztahující se k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám, které musí být srozumitelně zodpovězeny.
8. Pacient má možnost **vzdát se podání informace o svém zdravotním stavu**, popřípadě může určit, které osobě má být informace podána.
9. Pacient může při přijetí do péče **určit osoby, které mohou být informovány** o jeho zdravotním stavu, a současně může určit, zda tyto osoby **mohou nahlížet** do zdravotnické dokumentace o něm vedené nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu, pořizovat si výpisy nebo kopie těchto dokumentů **a zda mohou** v případech, kdy pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav vyslovit souhlas s poskytováním zdravotních služeb, a nejde-li o zdravotní služby, které lze poskytnout bez souhlasu, **vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb**.
10. Pacient může určit osoby nebo **vyslovit zákaz** poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče, rovněž může určení osoby nebo vyslovení zákazu poskytovat informace o zdravotním stavu kdykoliv odvolat. Záznam o vyjádření pacienta je součástí zdravotnické dokumentace o něm vedené; záznam podepíše pacient a zdravotnický pracovník. Součástí záznamu je rovněž sdělení pacienta, jakým způsobem mohou být informace o jeho zdravotním stavu sdělovány.
11. Pacient má právo nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené, pořizovat si výpisy nebo kopie, a to v přítomnosti osoby pověřené nemocnicí, přičemž nesmí být rušeno poskytování zdravotních služeb. Zákon stanoví lhůtu 30 dnů pro vyřízení této žádosti pacienta. Zpracování výpisů a kopií je zpoplatněno dle ceníku nemocnice.

DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ

12. Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit (dále jen „dříve vyslovené přání“).
13. Zdravotnický pracovník bude brát zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, má-li ho k dispozici, a to za podmínky, že v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje, a pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas.

Bude respektováno jen takové dříve vyslovené přání, které bylo učiněno na základě písemného poučení pacienta o důsledcích jeho rozhodnutí, a to praktickým lékařem, u něhož je pacient registrován, nebo jiným odborným ošetřujícím lékařem, s jehož odborností dříve vyslovené přání souvisí. Dříve vyslovené přání musí mít písemnou formu a musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem pacienta. Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení. Pacient může učinit dříve vyslovené přání též při přijetí do péče nemocnice nebo kdykoliv v průběhu hospitalizace, a to pro poskytování zdravotních služeb zajišťovaných nemocnicí. Takto vyslovené přání se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi, záznam podepíše pacient, zdravotnický pracovník a svědek. Přesný postup je uveden na webových stránkách nemocnice <https://svataanna.nemocnicepk.cz/prava-pacientu-a-eticke-kodexy/> a nebo u ošetřujícího personálu.

14. Dříve vyslovené přání není třeba respektovat, pokud od doby jeho vyslovení došlo v poskytování zdravotních služeb, k nimž se toto přání vztahuje, k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím. Rozhodnutí o nerespektování dříve vysloveného přání pacienta a důvody, které k němu vedly, se zaznamenají do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Dříve vyslovené přání není také respektováno, pokud nabádá k takovým postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti, pokud by jeho splnění mohlo ohrozit jiné osoby a pokud byly v době, kdy poskytovatel neměl k dispozici dříve vyslovené přání, započaty takové zdravotní výkony, jejichž přerušení by vedlo k aktivnímu způsobení smrti. Dříve vyslovené přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty zbavené způsobilosti k právním úkonům.

Povinnosti pacienta

1. Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen:
- dodržovat** navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
 - řídít se **vnitřním řádem** nemocnice,
 - uhradit nemocnici cenu poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem,

- d. **pravdivě informovat** ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
 - e. **nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky** a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
 - f. **na výzvu prokázat svou totožnost** občanským průkazem; jestliže pacient odmítne prokázání totožnosti, může nemocnice odmítnout poskytnutí zdravotní služby, nejde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout neodkladnou péči.
2. **Zákaz kouření** - kouření je zakázáno v celém areálu nemocnice. V případě odmítnutí podřídit se uvedenému postupu jsou pověřeni zaměstnanci nemocnice oprávněni požádat Městskou policii nebo Policii České republiky o zákrok směřující k dodržení zákazu. Kouření pacienta může být navíc hodnoceno jako nedodržení navrženého individuálního léčebného postupu. Neuposlechnutí výzvy k okamžitému dodržení zákazu kouření může být v takovém případě důvodem k ukončení hospitalizace.

Zpracovala: Miroslava Kordíková, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, 2019

Revize 25. 9. 2023 Mgr. Lorencová Radka